

DORPSAMBITIONEPLAN MARKELO

Voor Markelo, door Markelo

2026 - 2034

VOORWOORD

Dit DorpsAmbitiePlan is gemaakt door en voor Markelo. Meer dan 600 inwoners, jong en oud, hebben meegedacht over de toekomst van ons dorp via gesprekken, verdiepingssessies, dorps brede enquête door middel van swipocratie en een tekeningactie met basisschoolleerlingen.

Markelo staat er goed voor, maar de toekomst van het dorp is geen vanzelfsprekendheid. De keuzes die we nu maken, zijn bepalend voor hoe Markelo er over tien of twintig jaar uitziet. Een belangrijke uitdaging is om Markeloërs nog meer te mobiliseren en de betrokkenheid te vergroten. Niet omdat het moet, maar omdat het nodig is.

Er staan grote belangen op het spel. In het algemeen belang van Markelo is het cruciaal om jongeren aan het dorp te binden. Dat vraagt op korte termijn om voldoende en passende huisvesting. Zonder deze stap komt de toekomst van voorzieningen, verenigingen en het dorpsleven onder druk te staan. Dit betekent dat het algemeen belang soms zwaarder moet wegen dan het individuele belang.

Met dit DorpsAmbitiePlan willen we samen werken aan een toekomstgerichte agenda voor Markelo. Een agenda die richting geeft en uitnodigt om ideeën ook daadwerkelijk verder te brengen. Dat vraagt om betrokkenheid van jong en oud.

De Dorpsraad ziet zichzelf hierin als agenderend, verbindend en ondersteunend. We brengen onderwerpen bij elkaar, helpen initiatieven verder en bewaken de samenhang. Het realiseren van ambities kan de Dorpsraad niet alleen. Dat vraagt om samenwerking met inwoners, ondernemers, verenigingen, organisaties en de gemeente.

De verdiepingssessies en bijeenkomsten hebben laten zien dat er veel positieve kracht in Markelo aanwezig is. De uitdaging is om deze kracht te bundelen en om te zetten in concrete acties. Samen ergens vóór zijn, werkt beter dan tegen elkaar zijn.

Na de presentatie van dit DorpsAmbitiePlan stellen we samen een agenda voor de toekomst op. Niet alles kan tegelijk. Er zullen keuzes gemaakt moeten worden. Dat doen we met elkaar, in openheid, met oog voor draagvlak en haalbaarheid, en met blijvende betrokkenheid van inwoners.

Dorpsraad Markelo

LEESWIJZER

Dit DorpsAmbitiePlan beschrijft wie wij zijn als dorp, wat inwoners belangrijk vinden en welke ambities we samen hebben.

Het plan werkt met vier hoofdthema's:

- Centrumontwikkeling;
- Leefbaarheid & Verbinding;
- Wonen, Werken & Economie;
- Zorg, Welzijn & Noaberschap.

Per thema wordt beschreven wat er is opgehaald, wat de gezamenlijke ambitie is en wat we samen in gang zetten.

Per thema leest u:

- Waar het thema over gaat;
- Wat inwoners hebben ingebracht;
- Wat onze gezamenlijke ambitie is;
- Wat we concreet gaan doen.

We gaan ter uitvoering van het DorpsAmbitiePlan werken aan een dorpsagenda: een actueel overzicht van wat we per thema de komende jaren willen oppakken. Daarbij hebben we jou ook nodig. De dorpsagenda wordt een levend, dynamisch document. Acties krijgen vorm wanneer inwoners, organisaties of partners kunnen worden toegevoegd.

Samenwerking vormt een rode draad door alle thema's heen: tussen inwoners, verenigingen, ondernemers, organisaties en de gemeente.

Kinderen in actie

Basisschoolkinderen uit Markelo hebben via tekeningen laten zien wat zij belangrijk vinden.

Hun top 5:

- spelen in het groen;
- een pumptrackbaan;
- veilige routes;
- veldjes om te bewegen;
- plekken om samen te zijn.

Door plannen ook door kindergen te bekijken, investeren we in de toekomst van Markelo.

*Voor het totaal beeld zie bijlage A uitkomsten en analyse kindertekeningen.

578
DEELNEMERS

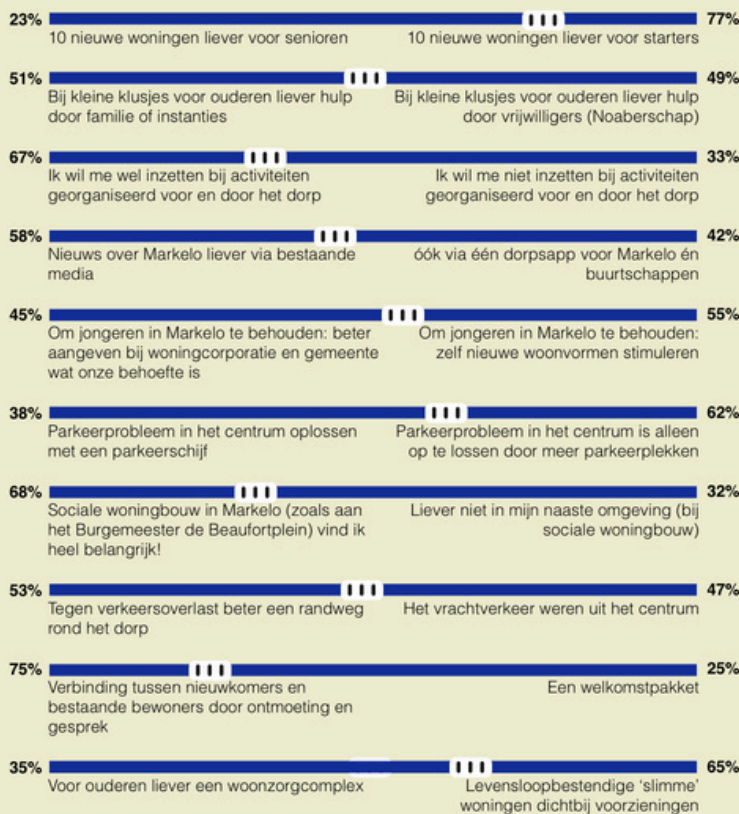
Hoe denken inwoners over leefbaarheid in Markelo?

Woonplaats	Leeftijd
Achterhoek	Jonger dan 18 jaar
6%	1%
Dijkerhoek	18 - 30 jaar
4%	8%
Elsenerbroek	31 - 55 jaar
0%	46%
Herike-Elsen	56 - 70 jaar
4%	30%
Markelo kern	Ouder dan 70 jaar
68%	15%
Markelosebroek	
6%	
Pothoek	
2%	
Stokkum	
9%	

Stellingen

Dilemma's

Opgehaald met Swipocratie

578 inwoners deden mee aan de swipocratie. Markelo scoort positief op leefbaarheid, landschap en voorzieningen. Ontwikkelpunten liggen met name bij wonen, centrumontwikkeling, verkeer en ontmoeting.

De uitkomsten van Swipocratie laten een sterk, betrokken en actief dorp zien waar mensen zich thuis voelen en naar elkaar omkijken.

Dit gaat al heel goed in Markelo:

- Sterke sociale samenhang: 92% voelt zich thuis en 91% ervaart voldoende sociale controle;
- Waardering voor omgeving en voorzieningen: 96% wil het unieke landschap behouden en veel inwoners zijn tevreden over sport-, culturele en buurtvoorzieningen;
- Actief dorpsleven: Verenigingen zorgen voor verbinding; veel inwoners voelen zich welkom en betrokken.

Tegelijkertijd geven inwoners duidelijke ontwikkelpunten mee waar Markelo aan wil werken:

- Wonen: behoefte aan passende woningen voor starters, senioren en mensen met een beperking;
- Dorpskern & verkeer: wens voor een verkeersplan, betere inrichting van de dorpskern en oplossingen voor parkeren;
- Ruimte voor ontmoeting & jeugd: meer speel- en beweegplekken en aandacht voor jongeren (zoals een plek om samen te komen);
- Ondernemerschap & voorzieningen: meer ruimte voor ondernemers en verdere samenwerking tussen verenigingen, ondernemers en organisaties.

Markelo staat er op verschillende vlakken goed voor, met name op leefbaarheid, landschap en voorzieningen. En deze uitkomsten laten ook zien waar inwoners samen de volgende stappen willen zetten. Zo bouwen we verder aan een leefbaar dorp voor nu en de toekomst.

De Dorpsraad Markelo gebruikt het DorpsAmbitiePlan en de uitkomsten van de swipocratie als richtinggevend kader voor de uitvoering.

Het DNA van Markelo

Markelo is een dorp met een eigen karakter. Het ligt in een bijzonder landschap van heuvels, bos en buurtschappen. Die omgeving hoort bij ons en willen we behouden.

Markelo is een betrokken en nuchter dorp, met sterke verenigingen en een hechte gemeenschap. Noaberschap is diep geworteld, maar staat onder druk door een veranderend tijdsgewricht. Ontmoeting blijft daarom essentieel. Het algemeen belang staat voorop, met oog voor de toekomst.

Markelo heeft een sterk verenigingsleven. Veel mensen doen mee en zetten zich in voor het dorp. We zijn betrokken en denken graag mee. Soms kijken we eerst even de kat uit de boom, maar als het nodig is, staan we er samen.

We willen een dorp blijven voor alle leeftijden. Jongeren moeten hier kunnen wonen en opgroeien. Ouderen willen zo lang mogelijk zelfstandig blijven. Goede woningen en voorzieningen zijn daarom belangrijk.

Markelo houdt van rust en ruimte, maar mist soms reuring.

Een gezellig centrum, een mooi plein en plekken om elkaar te ontmoeten maken het dorp compleet.

Markelo is ondernemend en gastvrij. Ontwikkelingen zijn welkom, zolang ze passen bij de schaal, het landschap en het karakter van het dorp.

Dit is Markelo: betrokken, nuchter, samen en met oog voor de toekomst.

Centrumontwikkeling

De kern van Markelo is het hart van het dorp. Inwoners willen een centrum dat herkenbaar is, waar je elkaar ontmoet en waar ruimte is voor wonen, winkelen en ontspanning.

Inwoners vragen om minder verkeer, meer verblijfskwaliteit en een samenhangende aanpak (o.a. Kaasplein en bedrijfslocatie ABZ).

Inwoners geven aan dat:

- het niet duidelijk is waar het centrum van Markelo precies ligt;
- het Kaasplein en de directe omgeving gezelliger en aantrekkelijker mogen;
- er meer levendigheid, terrassen en activiteiten gewenst zijn;
- vrachtverkeer en doorgaand verkeer het centrum onveilig en onaantrekkelijk maken;
- ontwikkelingen rond de bedrijfslocatie ABZ, het functioneren van het centrum beïnvloeden;
- het oude pand kansen biedt voor herontwikkeling.;
- winkels en de supermarkt belangrijk zijn en behouden moeten blijven;
- het winkelaanbod uitgebreider mag en horeca overdag gemist wordt (bijvoorbeeld koffie rond 10 uur).

Onze ambitie: we willen een duidelijke dorpskern die:

- een herkenbaar veilig en levendig dorpscentrum;
- uitnodigt om te verblijven en elkaar te ontmoeten;
- veilig en prettig is voor voetgangers en fietsers;
- ruimte biedt aan winkels, horeca en kleine ondernemers.

Wat zetten we samen in gang?

- samen met de gemeente werken aan een langetermijnvisie voor de kern van Markelo, met als doel een levendig en toekomstbestendig dorpshart;
- verkennen integrale centrumvisie/masterplan, verkeersmaatregelen en samenwerking met ondernemers en gemeente, waarbij we de gemeente vragen de regie te nemen voor het opzetten van een centrumvisie/masterplan;
- de wens is om het Kaasplein mee te nemen bij een centrumvisie/masterplan;
- onderzoek vragen aan de gemeente, hoe het centrum autoluwer kan worden en vrachtverkeer kan worden omgeleid. Het expliciet meenemen van verkeersveiligheid en verblijf in het centrum als samenhangende opgave;
- in gesprek blijven over de toekomst van bedrijfslocatie ABZ.

Leefbaarheid & Verbinding

Inwoners geven aan dat Markelo veel sterke ontmoetingsplekken en activiteiten kent. Verenigingen, organisaties, het dorpsfeest en activiteiten in de buurtschappen zorgen voor ontmoeting en samenhang. Dat is een groot goed en vormt een belangrijke basis voor de leefbaarheid van het dorp.

Tegelijk zien inwoners dat er op andere terreinen veel initiatieven zijn, maar dat we niet altijd van elkaar weten wat er gebeurt. Hierdoor wordt er te weinig verbinding gezocht en blijven kansen om elkaar te versterken onbenut. Met het oog op toekomstige ontwikkelingen is meer samenhang nodig om de ambities uit dit DorpsAmbitiePlan waar te maken.

Waar gaat dit thema over?

Leefbaarheid en verbinding gaan over hoe we in Markelo samenleven, elkaar ontmoeten en samen verantwoordelijkheid nemen voor het dorp. Het gaat om het contact tussen mensen, om meedoen, om elkaar kennen en om samen sterker staan nu en in de toekomst.

Wat is onze ambitie?

We willen een verbonden Markelo waarin inwoners, verenigingen en organisaties elkaar weten te vinden, elkaar versterken en samen bijdragen aan een leefbaar dorp. Door beter samen te werken en initiatieven met elkaar te verbinden, vergroten we de impact en blijven we ook in de toekomst sterk.

Wat zetten we samen in gang?

- het beter zichtbaar maken van bestaande initiatieven en activiteiten in Markelo en de buurtschappen;
- het stimuleren van meer onderlinge verbinding en samenwerking tussen verenigingen, organisaties en inwoners;
- het benutten en versterken van bestaande ontmoetingsplekken als dragers van leefbaarheid;
- het creëren van samenhang tussen initiatieven om de ambities uit dit DorpsAmbitiePlan gezamenlijk te realiseren.

***“In Markelo gebeurt veel, maar we missen overzicht .”
Quote Inwoner Markelo***

Wonen, Werken & Economie

Wonen, werken en economie bepalen samen de toekomst van Markelo. Een sterke en gedeelde visie op deze toekomst is de motor voor verdere ontwikkeling. Dit DorpsAmbitiePlan is daarin een belangrijk eerste uitgangspunt, maar niet voldoende op zichzelf.

Inwoners geven aan

- dat passende woningen voor starters, gezinnen en senioren nodig zijn om Markelo vitaal te houden;
- ruimte voor ondernemerschap en bedrijvigheid essentieel is voor werkgelegenheid en voorzieningen;
- toekomstige ontwikkelingen vragen om keuzes in het algemeen belang, ook als dit betekent dat over de eigen schutting heen gekeken moet worden;
- er behoefte is aan duidelijkheid, richting en tempo: van denken naar doen;
- doorstroming nodig is: als ouderen kunnen verhuizen, komen woningen vrij;
- hofjes wonen en combinaties van jong en oud kansrijk zijn;
- initiatieven zoals appartementen bij De Kroon en plannen rond bestaande locaties kansen bieden;
- woningsplitsing en woonerven meer mogelijkheden kunnen bieden;
- lokale werkgelegenheid belangrijk is, maar niet alles hoeft in het dorp;
- kleine ondernemers ruimte nodig hebben, bijvoorbeeld in een verzamelgebouw of in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (VAB's);
- een mooi plein en terrassen het dorp aantrekkelijker maken;
- toeristische kansen nog niet voldoende worden benut.

Wat is onze ambitie?

We willen een toekomstbestendig Markelo waarin wonen, werken en economie elkaar versterken. Daarbij staat het algemeen belang voorop en wordt ingezet op een evenwichtige ontwikkeling van het dorp, met oog voor de lange termijn.

We willen dat:

- Markelo een dorp blijft voor alle leeftijden;
- jongeren en ouderen passende woonruimte vinden;
- lokale ondernemers kansen krijgen;
- het dorp economisch vitaal blijft.

Wat zetten we samen in gang?

- Dit DorpsAmbitiePlan vormt een gezamenlijk vertrekpunt om ontwikkelingen in Markelo verder te verkennen en met elkaar te verbinden.
- Samen met ondernemend Markelo en de gemeente werken aan een lokale uitwerking van de gemeentelijke bedrijventerreinvisie. Daarbij wordt gekeken naar kansen voor versterking van het ondernemerschap in zowel de kern als het buitengebied. Concrete wens is ontwikkeling nabij AI.
- Het gezamenlijk met partners agenderen en communiceren van het belang van woningbouw en economische ontwikkelingen t.b.v. de vitaliteit en toekomstbestendigheid van Markelo.
- Het ondersteunen van woningbouwinitiatieven die aansluiten bij de lokale behoefte; daarbij hebben we extra aandacht voor woningen en woonvormen voor de doelgroepen starters en ouderen.
- Initiatieven rond economie en bedrijvigheid die aansluiten bij de doelen van het DorpsAmbitiePlan en bijdragen aan de vitaliteit van Markelo, worden waar mogelijk ondersteund. Hierbij wordt onder andere gedacht aan initiatieven die het dorp aantrekkelijker maken, bijvoorbeeld in relatie tot centrumontwikkeling.
- Voor ontwikkelingen rond wonen, werken en economie is het belangrijk dat eigenaarschap helder wordt belegd. Per ontwikkeling/onderwerp wordt gekeken wie het initiatief neemt, wie verbindt en wie bijdraagt aan de uitvoering. De Dorpsraad is hierbij faciliterend en zo mogelijk verbindend.

Zorg, Welzijn & Noaberschap

Zorg, welzijn en noaberschap gaan over hoe mensen in Markelo naar elkaar omzien, hoe we gezond samenleven en hoe iedereen mee kan blijven doen. Het gaat om jong en oud, om zichtbare én minder zichtbare inwoners, en om de balans tussen informele hulp en professionele ondersteuning.

Inwoners geven aan dat Markelo verschillende ontmoetingsplekken voor jongeren kent. Verenigingen en de bekende keten hebben voor een deel de rol overgenomen van eerdere ontmoetingsplekken. Hier ontstaan sociale bindingen en vriendschappen voor het leven. Dat wordt als waardevol ervaren.

Tegelijk is niet duidelijk in hoeverre er jongeren zijn die deze verbinding missen en mogelijk buiten beeld blijven. Inwoners vragen zich af of deze groep voldoende wordt gezien en of zij extra aandacht nodig hebben. Daarbij wordt ook de vraag gesteld in hoeverre er sprake is van een proactieve aanpak vanuit welzijns- en zorgorganisaties.

Voor alle leeftijden geldt dat ontmoeting een belangrijke rol speelt in het voorkomen van eenzaamheid en het versterken van noaberschap. Niet alles kan en hoeft door vrijwilligers te worden gedragen; professionele zorg en ondersteuning blijven nodig.

Inwoners geven aan dat:

- noaberschap nog sterk aanwezig is, maar verandert;
- ontmoeting belangrijk is om eenzaamheid te voorkomen;
- ontmoetingsplekken behouden moeten blijven;
- eetgroepen, ontmoetingsplekken en zitjes buiten helpen bij verbinding;
- zorg dichtbij moet blijven;
- jongeren en ouderen elkaar meer kunnen helpen;
- niet alles op vrijwilligers kan leunen;
- wonen voor mensen met dementie meer aandacht vraagt.

We willen een Markelo waarin iedereen zich gezien en ondersteund voelt. Een dorp waarin ontmoeting vanzelfsprekend is, noaberschap wordt versterkt en waar informele en professionele zorg elkaar aanvullen. Daarbij is er oog voor mensen die minder zichtbaar zijn en extra aandacht nodig hebben.

Wat zetten we samen in gang?

- het versterken en beter benutten van bestaande ontmoetingsplekken voor jong en oud;
- het verkennen of er groepen inwoners, met name jongeren, zijn die minder verbonden zijn en extra aandacht vragen;
- de samenwerking tussen inwoners, welzijnsorganisatie en zorgaanbieders verder stimuleren;
- het verbinden van wonen, welzijn en zorg, zodat mensen zo lang mogelijk prettig in Markelo kunnen blijven wonen;
- ontmoeting stimuleren via eetgroepen, activiteiten en ontmoetingsplekken.

De opgehaalde input laat zien dat ontmoeting steeds wordt genoemd als basis voor leefbaarheid en noaberschap:

- samen eten om eenzaamheid te voorkomen; er zijn al initiatieven vanuit kerk en ouderenvereniging;
- initiatieven zoals Markelo Zoemt (wandelen, bankjes, ontmoeten);
- verwendag, sport en bewegen als middel voor verbinding.

Participatie, draagvlak en vervolg

Het DorpsAmbitiePlan Markelo is samen met inwoners gemaakt. In verschillende bijeenkomsten, verdiepingssessies en via enquêtes hebben inwoners actief meegedacht over de toekomst van het dorp.

Tijdens de verdiepingssessie hebben veel inwoners aangegeven dat zij actief betrokken willen blijven en geïnformeerd willen worden over de verdere uitwerking van het DorpsAmbitiePlan. Deze groep is in beeld bij de Dorpsraad en wordt actief benaderd bij vervolgstappen. Uiteraard kan een ieder die betrokken wil worden bij één of meerdere onderwerpen over de verdere uitwerking van het DorpsAmbitiePlan zich melden bij de Dorpsraad.

Uit de inventarisatie blijkt dat de meeste energie ligt bij de vier hoofdthema's van het plan: Kernontwikkeling, Zorg, Welzijn & Noaberschap, Wonen, Werken & Economie en Leefbaarheid & Verbinding. Veel inwoners hebben meerdere thema's genoemd. Dit laat zien dat deze onderwerpen sterk met elkaar samenhangen en in samenhang verder uitgewerkt moeten worden.

Naast deze hoofdthema's is er ook belangstelling voor aanvullende onderwerpen, zoals jeugd, toerisme en vrije tijd, sportaccommodaties, veiligheid en samenwerking tussen verenigingen. Bij deze onderwerpen ligt de nadruk vooral op betrokken blijven en goed geïnformeerd worden. Een deel van de inwoners heeft aangegeven vooral behoefte te hebben aan informatie en minder aan actieve deelname.

Dit alles laat zien dat er breed draagvlak is voor het DorpsAmbitiePlan. Inwoners willen niet alleen meedenken, maar ook betrokken blijven bij de vervolgstappen, ieder op een manier die bij hem of haar past. Samenwerking vormt een rode draad door alle thema's heen: tussen inwoners, verenigingen, ondernemers, organisaties en de gemeente.

Van ambitie naar gezamenlijke actie

Dit DorpsAmbitiePlan is meer dan informeren of betrekken. Het is het startpunt voor een doelgerichte agenda voor de toekomst van Markelo. Een agenda waarin keuzes worden gemaakt, verantwoordelijkheden worden genomen en resultaten zichtbaar worden.

Na vaststelling van dit DorpsAmbitiePlan werken we samen aan een concrete agenda waarin per thema wordt bepaald:

- welke ambities prioriteit krijgen;
- wie hieraan wil en kan meewerken;
- wie eigenaarschap neemt voor het verder brengen van plannen;
- hoe de voortgang wordt bewaakt;
- en wanneer en hoe successen worden gevierd.

De Dorpsraad Markelo heeft hierin een verbindende en aanjagende rol, maar kan en wil dit niet alleen doen. Het realiseren van de ambities vraagt inzet van velen.

We doen dit samen met Markeloërs, ondernemers, instellingen, verenigingen en organisaties, en met professionele zorg- en dienstverleners. Ook de gemeente is daarbij een belangrijke partner.

Niet alles kan tegelijk.

Er zullen keuzes gemaakt moeten worden, in het algemeen belang van Markelo. Door samen te werken, verantwoordelijkheid te delen en successen zichtbaar te maken, bouwen we stap voor stap aan een leefbaar, verbonden en toekomstbestendig Markelo.

COLOFON

Dit DorpsAmbitiePlan is opgesteld in opdracht van **Dorpsraad Markelo** en tot stand gekomen dankzij een subsidie van **Provincie Overijssel**.

Voor het opstellen van dit DorpsAmbitiePlan heeft **AnnoNu** ons begeleid. Zij hebben het proces gefaciliteerd, vanuit het uitgangspunt dat het plan en het proces eigendom van de INWONERS VAN HET DORP zelf blijft.

De foto's in dit DorpsAmbitiePlan zijn van **Fotostudio Markelo** dank daarvoor.

Dorpsraad Markelo

*Alouis Otten, Sharon Beusink, Jaap de Groot,
Lisanne Mulhof, Herbert Kuijpers,
Bert Rödel, Alfons Ganzevles (voorzitter)*